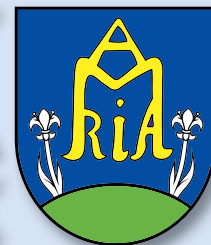

INFORMAČNÍK

OBCE DIVINKA - LALINOK

Ročník VII. • Číslo 1/2017 • Nepredajné • www.divinka-lalinok.sk

**Rok 2017
očami
starostu
obce**

strana 4

**Návrat
k 100.
výročiu
našej školy**

strana 14

**Návrat
k podujatiam
2017**

strana 21

Obsah Informačníka

Štatistický prehľad počtu obyvateľov

Termíny podujatí

Termíny vývozov odpadu

Výsledky volieb

Rok 2017 očami starostu obce

Z činnosti DHZ

Archeologický výskum

Niečo z pripravovanej obecnej knihy

Návrat k 100. výročiu našej školy

Aktivity Klubu dôchodcov

Mária naša Matka

Uvítanie detí do života

Návrat k podujatiam 2017

Nový Obecný športový klub

Divinka-Lalinok

Dobrovoľný hasičský zbor Divinka

Dňa 18.12.2017 sa konala výročná členská schôdza, kde sa volilo nové vedenie DHZ Divinka na obdobie piatich rokov. Za predsedu DHZ bol opätovne zvolený Adrián Puškár, podpredsedom Jozef Gaštan, tajomníkom Tomáš Ťažký, pokladníkom Ján Puškár a strojníkom Róbert Miksák. Hasiči v obci sa tohto roku spolupodieľali s DHZ Divina na akcii darovanie krvi uskutočnenej v Divine, zúčastnili sme sa strázenia hrobíka a slávnostnej omše, zapojili sme sa do čistenia obce na Deň zeme, postavili sme máj, 4.5. sme sa zúčastnili omše pri oslavách Sv. Floriána patróna hasičov, Staroslovanskej Divinky, kde sme postavili vatru a dohliadali na bezpečnosť pri pálení vatry. Vykonalí sme taktiež preventívne prehliadky, kde sme skontrolovali 114 domov a 8 malých prevádzok v obci. Pokračovali sme aj vo zvyšovaní odbornosti a 4 členovia vykonali úspešne odborné školenie spolu so zložením skúšky a budúci rok plánujeme pokračovať v školeniach a zvyšovaní odbornosti ostatných členov DHZ Divinka.

Adrián Puškár,
predseda DHZ Divinka

Archeologický výskum na hradisku Veľký vrch

V tomto roku sa skončil päťročný výskum na hradisku Veľký vrch. O jeho výsledkoch, ako aj plánoch do budúcnosti nás v nasledovných riadkoch poinformuje PhDr. Gabriel Fusek, CSc. vedúci archeologického výskumu.

V roku 2017 sa skončil päťročný spoločný výskumný projekt Archeologického ústavu SAV v Nitre a Považského múzea v Žiline. Jeho cieľom bolo zdokumentovať súčasný stav hradiska Veľký vrch, rozprestierajúceho sa na rovnomennom kopci týčiacom sa nad Divinkou, ako aj spoznať funkciu niektorých z jeho objektov a datovať ich. Hradisko s rozlohou 12 ha pozostáva z troch súčastí oddelených od seba valmi. Na tiahľom hrebeni kopca, od kóty Veľkého vrchu až po Malý vrch sa nachádza vrcholová časť hradiska, v rámci ktorej je vyčlenená akropola v okolí vrchola Veľkého vrchu. Pod nimi, na svahu nad dolinou riečky Divina leží rozsiahle podhradie. Z výsledkov záchranného archeologického výskumu na akropole v rokoch 1972–1973 bolo známe, že hradisko v záverečných etapách doby bronzovej vybudoval ľud lužickej kultúry, neskôr, ku koncu doby železnej, v dobe laténskej ho obnovili nositelia púchovskej kultúry a napokon ešte raz ho obnovili Slovania vo včasnom stredoveku, v dobe veľkomoravskej. Súčasným výskumom sa toto datovanie v plnej miere potvrdilo a spresnilo. V nasledujúcom texte sú charakterizované výsledky výskumu jednotlivých sond vyhlbených v šiestich polohách Veľkého vrchu.

Koleso

Vo veľmi prudkom svahu v polohe Koleso na podhradí sa pod koreňmi vyvráteného stromu nachádzalo množstvo črepov. Na tomto mieste sa vyhlbila sonda, ktorou sa zistilo, že sa tu nachádza vrstva obsahujúca množstvo keramiky lužickej kultúry a zvieracie kosti. Miesto ich výskytu v svahovitom neobývateľnom teréne naznačuje, že nálezy boli v druhotnej polohe. K ich transportu mohlo prísť prirodzene, skotúľaním alebo splachom z vyšších polôh pod valom na hrebeni kopca, oddeľujúcim vrcholovú časť hradiska od podhradia. Nie je vylúčené, že z obývanej vrcholovej časti boli ako odpad odhadzované z hygienických dôvodov.

Vykopávky na Veľkom vrhu v roku 2017.

Holý prieloh

Najnižšie situované miesto podhradia v polohe Holý prieloh tvorí mierne klesajúca plošina. Sondou v tomto priestore sa skúmal val s príslušným vnútorným areálom hradiska. Na prebádanej ploche podhradia sa nenašli žiadne sídliskové objekty, ale na zatiaľ bližšie nedefinované využívanie tohto priestoru upozorňuje pochovaná kultúrna vrstva. Výskumom opevnenia sa jednoznačne potvrdila prítomnosť deštruovaných násypov dvoch valov. Vnútorná drevená konštrukcia staršieho z valov sa nedá bližšie charakterizovať a nezískali sa ani predmety, pomocou ktorých by sa dala datovať doba jeho výstavby. Po úprave povrchu tohto valu neskôr postavili asi 3 m široký nový val, v ktorého násype sa nachádzali zotreté zvyšky kmeňov stromov z jeho komorovej konštrukcie. Ich vek bolo možné určiť rádiouhlíkovou analýzou, podľa ktorej val postavili v mladšom úseku veľkomoravského obdobia, niekedy ku koncu 9. alebo na začiatku 10. storočia.

Veľké Salašky

Na prístupovej ceste z údolia Váhu do podhradia sa v mieste zvanom Veľké Salašky nachádza kužeľovitý hlinito-kamenný násyp s priemerom asi 9 m, ktorý považujeme za základňu zaniknutej drevenej stavby chrániacej vstupnú bránu do areálu hradiska. Odkryli sa zámkové vrstvy objektu prekrývajúcimi cestu, ktorej povrch tvorila podložná skala. Okraj útvaru bol v prvej polovici 20. storočia narušený zahĺbeným pastierskym prístreškom. Samotná prístupová cesta bola pôvodne široká asi 2 m. Na jej okraji zo strany mohylovitého násypu sa nachádzajú kolové jamy, na opačnej strane cesty je skala osekaná a sú do nej vyhlbené výklenky, zjavne taktiež slúžiace na osadenie kolov. Pravdepodobne sa tu preskúmali zvyšky nosnej konštrukcie brány a jej premostenia. Datovať dobu výstavby objektu umožnila rádiouhlíková analýza vzoriek odobratých zo siedmich zuhoľnatených drev, na základe ktorej objekt datujeme do 9. storočia. Toto časové zaradenie je umocnené nálezom veľkomoravského hrotu šípu ležiacom tesne nad úrovňou cesty.

Malý vrch

Na úplnom konci plošiny Malého vrchu, v mieste základov plánovanej stavby turistickej rozhľadne, sa uskutočnili záchranné vykopávky. Pod tenkou povrchovou vrstvou hlíny sa v týchto miestach nachádzalo podložie, sčasti skalnaté. Okrem nálezov črepov sa tu nezistili žiadne stopy dávnejších ľudských aktivít. Črepy pochádzajú predovšetkým z nádob lužickej kultúry, mladšie, laténske a včasnostredoveké osídlenie je tu doložené v minimálnej miere. Na Malom vrchu sa skúmala aj do skaly vyhlbená jama, v prípade ktorej sa zistilo, že ide o pozostatok bunkra nemeckej armády z konca druhej svetovej vojny.

Vrcholová časť

Val oddelujúci vrcholovú časť hradiska od podhradia sa skúmal asi v strede jeho dĺžky. Podobne ako na Holom prielohu v podhradí aj tu vlastne ide o zvyšky dvoch valov. V spodnejšom, ktorého hlinité teleso spočívalo na skale, sa nachádzalo pomerne veľa črepov lužickej kultúry. Rádiouhlíková analýza zvyškov dreva ho datuje do 10. storočia pred naším letopočtom. Pri budovaní mladšieho valu povrch staršieho zrovnali, v tenkej planírovacej vrstve sa našiel včasnostredoveký hrot šípu, na základe ktorého datujeme výstavbu novšieho valu do veľkomoravského obdobia.

Deň otvorených dverí na archeologickom výskume spojený s čistením hradiska Veľký vrch.

V sobotu 5.8.2017 sa uskutočnil Deň otvorených dverí na archeologickom výskume hradiska Veľký vrch v Divinke. V prítomnosti archeológa Archeologického ústavu SAV Nitra, Mgr. Michala Holeščáka, PhD. a archeologičky Považského múzea v Žiline Mgr. Andrey Slanej, PhD. sa účastníci podujatia vydali na expedíciu po náučnom chodníku. Oboznámili sa s históriou hradiska, pozreli si skúmané miesta vo vrcholovej časti, na Malom vrchu, Veľkých Salaškách a dozvedeli sa o nových objavoch. Deň otvorených dverí bol už tradične spojený s čistením okolia hradiska.

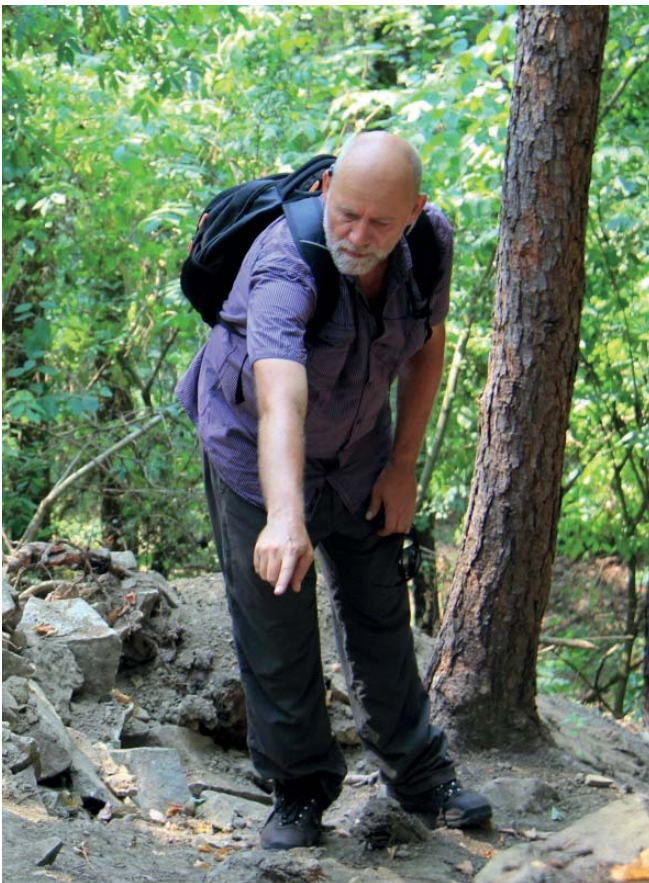
Reportáž z tohto podujatia odvysielala aj Slovenská televízia v hlavných správach dňa 6.8.2017, ktorú si môžete pozrieť v archíve STV – link <https://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/11580/132598#2217>

Súčasť výstroja veľkomoravského bojovníka.
Ostroha a prevliečka slúžiaca na upevnenie pošvy meča k opasku

Pri vale sa skúmala príľahlá časť sídliska. Lužickej kultúre patrí niekoľko zahĺbených sídliskových objektov s pomerne veľkým množstvom črepov, našiel sa aj zlomok bronzového kosáka. Vo veľmi slabej miere sa tu nachádzali zlomky keramiky púchovskej kultúry. Najvýraznejší je včasnostredoveký horizont, ktorý reprezentuje nielen množstvo črepov, ale aj drobné predmety rôzneho charakteru – nože, nožnice, šidlá, klince, obrúče vedierok, ostroha a pod. Z veľkomoravského obdobia si pozornosť zasluhuje aj nález podmurovky drevenej stavby, v ktorej interiéri sa našiel kamenný mlynček.

PhDr. Gabriel Fusek, CSc.

Akropola

Vykopávky na akropole nadviazali na výskum zo začiatku sedemdesiatych rokov minulého storočia. Pokračovalo sa v skúmaní valu v jednom z vtedajších rezov, a ten sa aj zdokumentoval. Val, oddeľujúci akropolu od zvyšku vrcholovej časti, asi postavili v období púchovskej kultúry v 1. storočí pred naším letopočtom. Akropola bola v tej dobe intenzívne osídlená, počas predchádzajúcich výskumných kampaní tu našli zvyšky obydli, výrobných aj skladovacích objektov, patriacich práve tomuto horizontu osídlenia. Vzhľadom na to, že odtiaľto pochádzajú aj sídliskové vrstvy z doby bronzovej, a tiež berúc do úvahy výsledky starších vykopávok v druhom reze valom, nemožno vylúčiť existenciu aj tohto opevnenia už v dobe bronzovej. Našli sa tu tiež kamenné podmurovky zrubov z veľkomoravského obdobia.

Najnovšie nálezy z opísaných výskumov ešte len čakajú na zreštaurovanie a konzervovanie, potom bude nasledovať ich dôkladná analýza a vyhodnotenie. Ale už dnes vieme povedať, že Veľký vrch nad Divinkou bol oprávnené zaradený medzi naše národné kultúrne pamiatky. Žiaľ, zároveň ale treba uviesť aj to, že hradisko je sústavne vykrádané hľadáčmi pokladov za pomoci detektora kovov, ktorí sa neštítia porušovať zákony a drancovať naše kultúrne dedičstvo. Naopak, veľmi pozitívne vnímame a vítame iniciatívu obce, ktorá sa pred tromi rokmi v spolupráci s OZ Hradiská spolupodieľala na vytvorení informačných tabúľ náučného chodníka, vedúceho z centra Divinky až na Malý vrch. Na Malom vrchu sa v tomto roku začali prípravné práce súvisiace s vybudovaním rozhľadne, ktorá bude v blízkej budúcnosti postavená. Úžasný výhľad na Bytčiansku a Žilinskú kotlinu určite priláka turistov z blízkeho okolia i vzdialenejších miest a stane sa obľúbeným výletným miestom. Tieto aktivity napomôžu informovať verejnosť o nadregiónálnom význame tohto archeologického náleziska a zároveň prispieť k jeho ochrane.

Ukončenie jednej etapy výskumného projektu neznamená, že archeológovia opäť na dlhú dobu z hradiska úplne odchádzajú. Napríklad už dnes je jasné, že na Veľkých Salaškách by bolo vhodné preskúmať zázemie nezvyčajnej obrannej stavby, ktorej výskum nepovažujeme za ukončený. Pravda, bude potrebné vyvinúť určité úsilie na získanie finančných prostriedkov na jeho pokračovanie. Takže predpokladám, že obyvatelia Divinky budú aj na budúci rok v lete v obci i na Veľkom vrchu stretávať pracovníkov archeologického výskumu.

Gabriel Fusek